

Amerika üçin geljek we 2020-nji ýylyň 18-nji iýuly — Üçünji belgisi

Görýän gözler we eşidýän gulaklar bagtlydyr

Jeff Pippenger

2023-08-25

Özgertme hereketleriniň ugry Ylham kitabyň onunjy babyndaky “ýedi gümmürdiniň” manysyna düşünmek üçin açardyr. “Ýedi gümmürdi” 1840-njy ýylyň 11-nji awgustyndan 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryndaky Uly Lapkeçlige çenli birinji perişdäniň habarynyň güýçlendirilmeginiň taryhyny aňladýar. Onunjy bap bu düşünjäni goldamak üçin şol babyň öz içinde üç sany içki şaýatlyk berýär.

1840–44-nji ýyllaryň advent hereketi Hudaýyň güýjüniň şöhratly bir ýüze çykması boldy; birinji perişdäniň habary dünýäniň her bir missionerlik nokadyna ýetirildi, we käbir ýurtlarda on altynjy asyryň Reformasiýasyndan bäri islendik ýurtda görüleninden hem has beýik dini gyzyklanma boldy; emma bular üçünji perişdäniň soňky duýduryşy astyndaky kuwwatly hereket tarapyndan hem aşylar.” Uly Göreş, 611.

Birinji perişdäniň habary 1840-njy ýyldan başlap dünýä ýetirildi. Uriah Smit, Aýal Uaýt bilen ylalaşykda bolup, irki öňdebaryjylaryň düşünjesini beýan edýär. Smit birinji perişdäniň 1798-nji ýylda gelendigini ykrar edýär we 1840-njy ýylda aşak ineniň hut şol birinji perişdedigini görkezýär. Smit bilen öňdebaryjylar, diňe habaryň gelşi bilen onuň güýçlendirilmeginiň arasyndaky tapawudy görmändiler. Smit Açyş kitabyň onunjy babyndaky perişdäniň bir aýagyny deňze, beýlekisini bolsa ýere goýanda, munuň dünýä ýetirilýän habary kesgitländigini anyk aýdýar.

“Şeýlelik bilen, 1798-nji ýylda Mesihniň gününüň golaýdygyny yglan etmäge garşy bolan çäklendirme güýjüni ýitirdi; 1798-nji ýylda soňky döwrüň başlanmagy bolup geçdi, we kiçi kitabyň möhri açyldy. Şonuň üçin hem şol döwürden bäri Ylham 14-däki perişde Hudaýyň höküminiň sagadynyň gelendigini yglan edip çykdy; we hut şol wagtdan bäri-de 10-njy bapdaky perişde deňziň we gury ýeriň üstünde durup, wagtyň indi bolmajakdygyna ant içdi. Olaryň birligine degişli hiç bir şübhe bolup bilmez; we olaryň birini ýerleşdirmäge hyzmat edýän ähli deliller beýlekisi barada hem deň derejede täsirlidir. Häzirki nesliň bu iki pygamberligiň ýerine ýetmeginiň şaýady bolýandygyny görkezmek üçin bu ýerde haýsydyr bir delile girmegimiz zerur däl. Adventiň wagyz edilmeginde, aýratyn-da 1840-njy ýyldan 1844-nji ýyla çenli bolan döwürde, olaryň doly we jikme-jik ýerine ýetişi başlandy. Bu perişdäniň ýagdaýy—bir aýagy deňziň üstünde, beýlekisi bolsa gury ýeriň üstünde—onuň yglanyň deňiz arkaly-da, gury ýer arkaly-da giň ýaýraýşyny aňladýar. Eger bu habar diňe bir ýurt üçin niýetlenen bolsady, perişdäniň diňe gury ýerde ýerini almagy ýeterlik bolardy. Emma onuň bir aýagy deňziň üstündedir; mundan bolsa onuň habarynyň okeany kesip geçjekdigini we ýer ýüzüniň dürli milletlerine hem-de böleklerine ýaýrajakdygyny netije edip bileris; we bu netije ýokarda agzalýan Advent yglanyň hakykatdan-da dünýäniň her bir missioner

nokadyna baryp ýetendigi bilen has-da berkidilýär. Bu barada 14-nji bapda has giňişleýin.”
Uriah Smith, Thoughts on Daniel and the Revelation, 521.

Şeýlelikde, onunjy babyň birinji aýaty 1840-njy ýylyň 11-nji awgustyny görkezýär, sebäbi şol wagtda Ylham kitabynyň dokuzynjy babyndaky pygamberlige laýyklykda Osmanly hökümranygynyň öňünden aýdylýp geçilen soňy tamam boldy. Waýt uýamyz şeýle diýýär:

“1840-njy ýylda pygamberligiň ýene bir ajaýyp ýerine ýetmesi giňden gyzyklanma dörettdi. Ondan iki ýyl öň, ikinji gelişi wagyz edýän öňdebaryjy ruhanylaryň biri bolan Josiah Litch, Ylham 9-yň düşündirişini neşir edip, Osman imperiýasynyň ýykyljakdygyny öňünden aýtdy. Onuň hasaplamalaryna görä, bu güýç ... 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda agdarylmaly, şol wagt Konstantinopoldaky Osmanly häkimiýetiniň döwürmegine garaşyp bolar. Munuň hem hakykatdan-da şeýle boljakdygyna ynanýaryn.”

“Takyk görkezilen wagtynda Türkiýe öz ilçileri arkaly Ýewropanyň soýuzdaş döwletleriniň goragyny kabul etdi we şeýlelik bilen özüni hristian milletleriniň gözegçiliginiň astyna goýdy. Bu waka pygamberligiň öňünden aýdylanlaryny takyk ýerine ýetirdi. Bu ýagdaý mälüm bolanda, köpçülik Milleriň we onuň ýaranlarynyň kabul eden pygamberlik düşündiriş ýörelgeleriniň dogrudygyna ynanýarlar, hem-de Mesihniň gelişi baradaky herekete täsin bir itergi berildi. Ylymly we jemgyýetdäki abraýly adamlar hem wagyz etmekde, hem-de onuň garaýyşlaryny neşir etmekde Miller bilen birleşdiler, we 1840-njy ýyldan 1844-nji ýyla çenli bu iş çalt ýaýrady.” Beýik göreş, 334, 335.

Onunjy babyň birinji aýaty 1840-njy ýyl bolup, onunjy aýatda bolsa biz Ýahýanyň 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda aýy lapykeçlige uçrandygyny görýäris. Ýahýa kiçi kitabynyň habaryny dünýä ýetirenleri, emma diňe 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda şol aýy lapykeçligi başdan geçirenleri aňladýardy. Birinji aýatdan onunjy aýata çenli 1840-njy ýyldan 1844-nji ýyla çenli bolan taryhy aňladýar. Bu onunjy babyň içindäki bir içerki şaýatdyr.

Beýleki şaýat — kiçijik kitaby iýýän Ýahýa bolup, ol onuň agzynda süýji boldy; bu bolsa onuň 1840-njy ýylyň 11-nji awgustyndaky habary kabul edendigini aňladýar. Soňra bolsa, 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryndaky Beýik Lapkeçlikde, onuň garnynda aýy boldy.

Soňra men şol kiçi kitaby perişdäniň elinden alyp, ony iýip goýberdim; ol agzymda bal ýaly süýjüdi; emma ony iýen dessime, garnym aýy boldy. Ylham 10:10.

Onunjy aýat 1840-njy ýyldan 1844-nji ýyla çenli taryhy ýekeje aýatda görkezýär. Bu, şol bap içinde “ýedi gögürdäniň” şol taryhy aňladýandygyna degişli ikinji içerki şaýatdyr. Uayt uýamyz eýýäm “ýedi gögürdäniň” birinji we ikinji perişdäniň habarlary astynda bolup geçen wakalaryň beýan edilişini aňladýandygyny kesgitleýdir. Ikinji perişdäniň habary beýik lapykeçlik bilen tamamlandy, şonuň üçin “ýedi gögürde” hut şol bir taryhy aňladýar. 1840-njy ýylyň 11-nji awgustyndan 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryndaky Beýik Lapykeçlige çenli bolan taryhyň Ylham kitabynyň onunjy babynda aýratyn nygtalýan pygamberlik taryhydygyna degişli hakykaty goldaýan üç içerki şaýat bar.

Soňra iň soňky aýatda, “ýedi gürrüldi” bilen baglanyşykly hakykata laýyklykda, habaryň beýan edilmegi üçin buýruk berilýär we hut şol taryhyň gaýtalanmalydygy aýdylýar.

Ol maňa şeýle diýdi: «Sen ýene-de köp halklaryň, milletleriň, dilleriň we patyşalaryň önünde pygamberlik etmelisiň». Ylham 10:11.

Ýedi gök gürrüldisi şuny görkezýär: Ahyrzamanyň “wagtynda” açylan habaryň güýçlendirilip başlanan pursadyndan başlap Adventizmiň başlangyjy, 1989-njy ýylda açylan habaryň güýçlendiriljek pursadyndaky Adventizmiň soňuny şekillendirýär; emma bu güýçlendiriş Ylham onunjy bapdaky perişdäniň däl-de, eýsem Ylham on sekizinji bapdaky aşak inýän perişdäniň iniş arkaly bolar. Ylham on sekizinji bapdaky perişde 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda aşak indi, we biz indi 1840-dan 1844-e çenli bolan taryhy gaýtalanmanyň jemlenişine golaýlaşýarys.

Onunjy bapdaky bu synlar ençeme ýyllardan bäri jemgyýetçilige mälim bolup gelýär. Ýakyn wagta çenli hiç haçan ykrar edilmedik zat bolsa, şol mukaddes taryhyň içinde onuň bilen birlikde ýerleşdirilen başga bir mukaddes taryhyň hem bardygydyr. Bu taryh diňe bir zadyň soňuny onuň başlangyjy bilen özdeşleşdirýän Alfa we Omega ýörelgesini kabul edýänler tarapyndan tanalar. Mukaddes taryhyň içindäki ýerleşdirilen bu taryh lapykeçlik bilen başlanýar we Beýik Lapykeçlik bilen tamamlanýar. 1843-den 1844-e çenli bolan taryh, 1840-dan 1844-e çenli bolan taryhyň içinde ýerleşýän, emma ondan tapawutlanýan aýratyn bir taryh çyzygydyr. Waýt uýa hem, Mesih hem bu taryh çyzygyna ýüzlenýärler.

1840–1844-nji ýyllarda berlen ähli habarlara indi güýçli täsir berilmelidir, çünki köp adamlar öz ugruny ýitirdiler. Bu habarlar ähli ýygnaqlara ýetirilmelidir.

Mesih şeýle diýdi: «Gözleriňiz bagtlydyr, çünki olar görýär; gulaklaryňyz bagtlydyr, çünki olar eşidýär. Çünki size dogrusyny aýdýaryn, köp pygamberler we dogruçyl adamlar siziň görýän zatlaryňyzy görmek isläpdirler, emma görmändirler; siziň eşidýän zatlaryňyzy eşitmek isläpdirler, emma eşitmändirler» [Matt. 13:16, 17]. 1843-nji we 1844-nji ýyllarda görülen zatlary gören gözler bagtlydyr.

“Habar berildi. Wagtyň alamatlary berjaý bolýandygy üçin bu habary gaýtadan yglan etmekde hiç hili gijä galma bolmaly däldir; jemleýji iş ýerine ýetirilmelidir. Gysga wagtda uly bir iş amala aşyrylar. Tiz wagtdan Hudaýyň bellän bir habary berler, ol bolsa güýçlenip, belent gykylyga öwürüler. Şonda Daniel öz paýyna düşen ýerde durup, öz şaýatlygyny berer.” Manuscript Releases, volume 21, 437.

«Pygamberler we dogruçyl adamlar» «1843-nji we 1844-nji ýyllarda görülen zatlary» görmegi arzuw edipdirler. Isa bu mukaddes taryha iki Hoş Habarda ýüzlenýär, ýöne her bir ýüzlenme başga bir baglamda berlipdir.

Ol olara köp zatlary timsallar arkaly aýdyp şeýle diýdi: Ine, bir ekişçi tohum sepmäge çykdy. Ol tohum sepende, olaryň käbiri ýoluň gyrasyna düşdi, guşlar gelip, olary iýip gutardy. Käbiri daşly ýerlere düşdi; ol ýerde toprak çuň bolmadygy üçin dessine gögerdi. Emma topragyň çuňlугy bolmansoň, gün çykanda gowruldy; köki bolmadygy sebäpli gurap gitdi. Käbiri tikenleriň arasyna düşdi; tikenler ösüp, ony bogup goýdy. Emma beýlekileri gowy ýere

düşdi-de, hasyl berdi: kábiri ýüz esse, kábiri altmyş esse, kábiri otuz esse. Eşitmäge gulagy bolan eşitsin. Şägirtler onuň ýanyna gelip: «Näme üçin olara tymsallar bilen aýdýarsyň?» diýip soradylar. Ol bolsa jogap berip, olara şeýle diýdi: «Asman Patyşalygynyň syrlaryny bilmek size berlendir, emma olara berlen dälidir. Çünki kimde bar bolsa, oňa ýene berler, onuň baýlygy artar; emma kimde ýok bolsa, onda bar bolan zat hem elinden alnar. Şonuň üçin Men olara tymsallar bilen aýdýaryn: sebäbi olar görseler-de görenoklar, eşitseler-de eşidenoklar, düşüňän hem dälidirler. Şeýlelikde, Işanyň şu pygamberligi olaryň üstünde ýerine ýetýär: “Eşidip eşidersiňiz, emma düşünmersiňiz; görüp görersiňiz, emma aňsyrmarsyňyz. Çünki bu halkyň ýüregi gatapdyr, gulaklary agyr eşidýär, gözlerini ýumupdyrlar; bolmasa gözleri bilen görerlerdi, gulaklary bilen eşiderlerdi, ýürekleri bilen düşüňip, ýüz öwrerlerdi we Men olary şypalandyrdym.” Emma siziň gözleriňiz bagtlydyr, çünki olar görýär; gulaklaryňyz hem bagtlydyr, çünki olar eşidýär. Size dogrusyny aýdýaryn, köp pygamberler we dogruçyl adamlar siziň görýän zatlaryňyzy görmek islediler, emma görmediler; siziň eşidýän zatlaryňyzy eşitmek islediler, emma eşitmediler». Matta 13:3–17.

Isanyň Matta ýazgysynda Hudaýyň Sözüniň täsiri barada sözläp, adamlary “eşitmäge” çagylanda, pygamberleriň görmek isleýän habaryny ret edýän Laodikeýalylaryň Işaya kitabyňyň altynjy babynda görkezilendigini belleýär. “Future for America” Işanyň altynjy babyyny 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynyň çäklerinde gaýtalap beýan etdi, çünki şol günde Yslamyň hüjümi bilen Ylham kitabyňyň on sekizinji babyndaky gudratly perişde inip, ýeri öz şöhraty bilen ýagtyltdy. Pygamberleriň hemmesi biri-biri bilen ylalaşýarlar, we Işanyň altynjy babyndaky üçünji aýatda hut şol perişdä göni salgylanma tapýars.

Uzziýa patyşanyň aradan çykan ýylynda men hem Rebbi beýik hem ýokary galdyrylan tagtda oturan halda gördüm, Onuň lybasy ybadathanany doldurýardy. Onuň ýokarsynda seraflar durdy; olaryň her biriniň alty ganaty bardy: iki ganaty bilen ýüzüni örtýärdi, iki ganaty bilen aýaklaryny örtýärdi, iki ganaty bilen bolsa uçýardy. Olar biri-birine seslenip şeýle diýýärdi: «Mukaddes, mukaddes, mukaddesdir Hökmürowanlaryň Rebbi; бүтін ýer ýüzi Onuň şöhratyndan doludyr». Işaya 6:1–3.

Yer Ylhamyň on sekizinji bapyndaky perişde aşak inende, onuň şöhraty bilen ýagtyldylýar; Işaya bolsa, bize öz mukaddes ýer baradaky görnüşiniň Uzziýa patyşa ölen ýylda bolup geçendigini habar bermek bilen, başga bir möhüm açary berýär. Patyşa Uzziýa ybadathananyň içinde ruhanynyň işini ýerine ýetirmäge synanyşypdy. Segsen ruhany we baş ruhany muny etmegine garşy durdular; ahyrynda Reb onuň maňlaýyna mergi urupdy. Ol döwlet häkimiýetini ybadathana häkimiýeti bilen birleşdirmäge synanyşandygy üçin haýwanyň nyşanyny aldy. Ol dessine ölmändi; tagtdan aýryldy, onuň ýerine başgasy getirildi, soňra bolsa wagt geçmegi bilen ahyrsoňy 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda öldi. Adwentist ybadathanasy Mesihiň döwründäki Ýahudy ybadathanasy ýaly kem-kemden ölýär. Emma eýýäm Daniýeliň on birinji babyňyň soňky alty aýatynyň habaryny ret eden 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabryndaky Adwentizm Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň protestant şahy hökmünde soňlandy; şondan soň Işaya arkaly şekillendirilenler Ylhamyň on sekizinji babyňyň birinji sesi arkaly şekillendirilýän habary äkitmäge çagyryldy.

Soň Azarýa ruhany onuň yzyndan girdi, onuň bilen bile Rebbiň segsen sany batyr ýürekli ruhansy bardy. Olar Uzziýa patyşanyň garşysyna durup, oňa şeýle diýdiler: «Ýa Uzziýa, Rebbe hoşboý ysly tütetgi ýakmak saňa degişli däldir; muny hoşboý ysly tütetgi ýakmak üçin mukaddes edilen Harunyň ogullary bolan ruhanylar etmelidir. Mukaddes ýerden çyk, çünki sen günä etdiň; bu iş saňa Reb Hudaý tarapyndan hormat getirmez». Şonda Uzziýa gaharlanyp gitdi, we hoşboý ysly tütetgi ýakmak üçin elinde tütetgi gapy bardy. Ol ruhanylara garşy gazaplanýarka, Rebbiň öýünde, tütetgi gurbanlyk sypasynyň ýanynda, ruhanylaryň gözüniň alnynda onuň maňlaýynda heýwere peýda boldy. Baş ruhany Azarýa we ähli ruhanylar oňa garadylar, ine, onuň maňlaýy heýwereli eken; şonda olar ony derrew ol ýerden çykardylar. Hawa, onuň özi hem çykмага howlukdy, çünki Reb ony urupdy. Uzziýa patyşa ömrüniň ahryna çenli heýwereli boldy we heýwereli bolany üçin aýratyn bir öýde ýaşady; çünki ol Rebbiň öýünden çetleşdirildi. Onuň ogly Ýotam patyşanyň köşgüniň üstünden gözegçilik edip, ýurduň halkyna höküm edýardi. 2 Ýyl ýazgylary 26:17–21.

Protestant şahasynyň 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda Ýedinji Gün Adwentist buthanasyndan aýrylandygyny ykrar etmek möhümdir, çünki soňky günlerde Ylham kitabyndaky habaryň açylmagynyň üç esasy bölegi bardyr. Olaryň biri respublikançylygyň şahasy bilen protestantizmiň şahasynyň taryhy taýdan paralleldigidir. Ykrar edilmeli beýleki bölek bolsa ýedi buthananyň ähmiýeti bolup, elbetde üçünjisi “ýedi gürlemekdir.” Bu üç pygamberlik böleginiň hemmesi açylýan habary düzýär, we edil Mesihniň döwründe ýehudy buthanasynyň sowlup geçilişi ýaly, “soňky günlerde” adwentizmiň hem sowlup geçilýändigini ykrar etmek zerurdyr.

Işaýa özüniň döwründe Hudaýyň wepasyz saýlanan halkyna habary ýetirmäge meýletin bolýar, we Isa hem Öz döwründe şol bir ýagdaý barada ýüzlenende şol bir sözleri ulanýar. Äht boýunça saýlanan halkyň ýanyndan geçilýär, olar bolsa “eşitmekden” we şypa tapmakdan ýüz öwürýärler.

Ol şeýle diýdi: Bar-da, bu halka aýt: Siz hakykatdan-da eşidersiňiz, ýöne düşünmersiňiz; hakykatdan-da görersiňiz, ýöne aňmarsiňiz. Bu halkyň ýüregini gatalt, gulaklaryny agyrlaşdyr we gözlerini ýum; bolmasa, olar gözleri bilen görerler, gulaklary bilen eşiderler, ýürekleri bilen düşünerler, ýüz döndererler we şypa taparlar. Işaýa 6:9, 10.

Işaýanyň öz üstüne alan işi, Ýahýanyň we Ezeikiýeliň kiçi kitaby iýenlerinde öz üstlerine alan işidir. Olar Reb tarapyndan agyzdan çykarylyp taşlanmak işiniň barşynda duran äht boýunça saýlanan halka käýinç habaryny getirýärler. Isanyň pygamberleriň we dogry adamlaryň görmegi arzuw eden taryhy barada ikinji gezek ýüzleniş Luka tarapyndan ýazga geçirilendir.

Sen, eý, asmanyň ýokarysyna çykarylan Kapernaum, dowzaha çenli aşak urularsyň. Sizi diňleýän Meni diňleýändir; sizi ret edýän bolsa Meni ret edýändir; Meni ret edýän bolsa, Meni Ibereni ret edýändir. Şondan soň ýetmiş adam şatlyk bilen dolanyp gelip: «Ýa Reb, hatda jynlar-da Seniň adyň arkaly bize tabyndyr» diýdiler. Ol olara şeýle diýdi: «Men Şeytanyň ýylдыrym kimin asmandan gaçýandygyny gördüm. Ine, Men size ýylanlaryň we içýanlaryň üstünden basmaga, duşmanyň ähli güýjüniň üstünden höküm sürmäge ygtyýar berdim; hiç zat hem size asla zyýan ýetirmez. Şeýle-de bolsa, ruhларыň size tabyn bolýandygyna begenmäh; eýsem atlaryňzyň asmanda ýazylanyna begeniň». Şol sagatda Isa Ruhda şatlanyp şeýle diýdi: «Eý, Ata, asmanyň we ýeriň Rebbim, Saňa şükür edýärim, sebäbi Sen bu zatlary akyldarlardan

we paýhaslylardan gizläp, çagajyklara aýan etdiň. Hawa, eý Ata, çünki Seniň nazaryňda şeýle etmek hoş görüldi. Hemme zat Atam tarapyndan Maňa tabşyryldy; Ogluň kimdigini Atadan başga hiç kim bilmez; Atanyň kimdigini hem Oguldan başga we Ogulyň Ony aýan etmek isleýän adamsyndan başga hiç kim bilmez». Soňra Ol şägirtlerine tarap öwürlip, olara gizlinlik bilen şeýle diýdi: «Siziň görýän zatlaryňyzy görýän gözler bagtlydyr. Çünki size aýdýaryn: köp pygamberler we patyşalar siziň görýän zatlaryňyzy görmegi islediler, emma görmediler; siziň eşidýän zatlaryňyzy eşitmegi islediler, emma eşitmediler». Luka 10:15–24.

Ýene-de, dogruçyl adamlaryň görmegi arzuw eden zadyny görmäge artykmaçlyga eýe bolanlar bilen baglanyşykly bereketiň mazmuny, saýlanan äht halkynyň olaryň ýanyndan geçilip, “eşitmäge” islegsiz bolmagy hakyndadyr. Uýam Waýt, beýik ýagtylygyň ret edilişiniň nyşany bolan Kapernahumy Mesihiniň ýazgarmagyna salgylanýar, we ol [ýaýlaryň] içinde käýinji ýerleşdirip, Adventizmi aýratyn nygtady.

“Hudaýyň çagasy diýlip ykrar edilýänleriň arasynda nähili az sabyr görkezildi, nähili köp aýa sözler aýdyldy, biziň ynanjymyzdan bolmadyklara garşy nähili köp ýazgaryşlar beýan edildi. Köp adamlar başga ybadathanalara degişli bolanlara uly günäkärler hökmünde garadylar, emma Reb olara beýle garamaýar. Başga ybadathanalaryň agzalaryna şeýle garaýanlar Hudaýyň gudratly golunyň astynda özlelerini peseltmäge mätäçdirler. Olaryň ýazgarýan adamlary örän az nur, az mümkinçilikler we artykmaçlyklar alan bolmagy mümkin. Eger olar biziň ybadathanalarymyzyň köp agzalarynyň alan nuruny alan bolsadylar, olar has beýik derejede öňe ilerläp, öz ynanjyny dünýä has gowy görkezip bilerdi. Öz nuruny bilen buýsanýan, emma şonda-da şol nurda ýöremeýänler hakynda Mesih şeýle diýýär: ‘Emma Men size diýýärin: höküm günü Tyr bilen Sidon üçin sizden has çydamly bolar. Sen hem, Kapernaum [uly nur alan Ýedinji Günüň Adwentistleri], göge çenli beýgeldilen [artykmaçlyk babatda], dowzaha çenli peseldilersiň; çünki sende edilen gudratly işler Sodomda edilen bolsady, ol şu güne çenli galardy. Emma Men size diýýärin: höküm günü Sodom ülkesi üçin senden has çydamly bolar.’ Şol wagtda Isa jogap berip şeýle diýdi: ‘Eý Ata, gögiň we ýeriň Rebbi, Saňa şükür edýärin, çünki Sen bu zatlary akyldarlardan we paýhaslylardan [öz baha bermeklerinde] gizläp, olary çagalara açdyň.’”

“Indi bolsa, siz şu işleriň ählisini edeniňiz sebäpli, Reb şeýle diýýär: Men size irden turup, gaýta-gaýta sözledim, emma siz gulak asmadyňyz; Men sizi çagyrdym, emma siz jogap bermediňiz; şonuň üçin Men Öz adym bilen atlandyrylýan, siziň bil baglaýan bu öýüňize we size hem-de ata-babalaryňyza beren bu ýere Şiloha edişim ýaly ederin. Men Efraýymyň ähli neslini, ýagny ähli doganlaryňyzy kowup çykarşym ýaly, sizi hem Öz huzurymdan kowup çykararyn.” Review and Herald, August 1, 1893.

Adwentizmde edilen “güýçli işler” dogry adamlar bilen pygamberleriň görmegi we eşitmegi arzuw eden işleridi. Şol güýçli işler Ýarygijeki Gykylygyň habary yglan edilen 1843 we 1844-nji ýyllaryň taryhynda şöhlelendirilipdi. Adwentizm öz taryhyny, aýratyn hem 1843 we 1844-nji ýyllaryň taryhyny ret etdi. Başlanyşy-da ahyry-da lapykeçlik bilen kesgitlenen, şeýle hem olary täzeden ýaradylan ýere alyp barmak üçin niýetlenen bir taryhy ret etdi.

“Ýoluň başynda olaryň yz tarapynda ýagty bir nur goýlupdy; bir perişde onuň ‘ýarygijeki çagyryş’ diýilýändigini maňa aýtdy. Bu nur bütün ýol boýunça şöhle saçýardy we olaryň бүdremezligi üçin aýaklaryna ýagtylyk berýärdi.

“Olar özüleriniň gözlerini özüleriniň önünde bolup, olary şähre tarap alyp barýan Isa berk dikip saklanlarynda, aman galýardylar. Emma tiz wagtda käbirleri ýadadylar we şäheriň juda uzakdadygyny, özüleriniň bolsa oňa mundan öň girmäge garaşandyklaryny aýtdylar. Şonda Isa Öz şanly sag goluny galdyryp, olary ruhlandyryýardy, hem-de Onuň golundan advent toparynyň üstünde tolkun atyp duran bir ýagtylyk çykýardy, şonda olar: ‘Alleluia!’ diýip gygyrýardylar. Beýlekiler bolsa, olaryň yzyndaky ýagtylygy howlukmaç inkär edip, olary beýle uzak ýola çykaranyň Hudaý dældigini aýtdylar. Olaryň yzyndaky ýagtylyk söndi, aýaklaryny doly garaňkylykda galdyrdy, şonda olar бүdrediler, nyşandan we Isadan gözünü ýitirdiler, hem-de ýoldan aşakda ýerleşýän garaňky we pis dünýä gaçyp gitdiler.” Early Writings, 15.

Ýahuda taýpasynyň Arslanynyň häzir açyp görkezýän zady 1843 we 1844-nji ýyllaryň taryhydyr. “Ýedi gök gürlemesi” 1840-dan 1844-e çenli döwri aňladýar, emma şol döwür äht taryhynyň başyndan bári nusgalaşdyrylyp gellenen örän aýratyn bir taryhy öz içine alýar. Reformatory hereketleriň her biri biri-birine paralel bolup, şol bir ýol belgilerine eýedir. Eger olar biri-birinden tapawutly bolan bolsadylar, Şeýtan her bir reformatory hereket üçin başga bir hüjüm meýilnamasyny dörederdi, ýöne ol hiç haçan şeýle etmeýär.

“Emma Şeýtan biderek durmady. Ol indi her bir beýleki reformatorylyk hereketinde synanyşyşy ýaly bir zady synanyşdy — hakyky işiň deregine olaryň üstüne galp bir zady oklap, halky aldap we ýok etmek. Hristian ybadathanasynyň birinji asyrynda galp Mesihler bolşy ýaly, XVI asyrda hem galp pygamberler peýda boldy.” Beýik göreş, 186.

Bu bölekde biziň paýlaşýan umumy habarymyzyň nukdaýnazaryndan esasy many şundan ybaratdyr: Adwentizm Protestantizmiň mantýasyny goldamagyny bes edip, onuň 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda doly aýrylmagyna ýol berenden soň hem, olar henizem özüleriniň üçünji perişdäniň güýçli çagyryşyny yglan edýän galyndy hereketidigini nygtaýarlar. Emma olar galp nusgadyr. Häzir haýsy hereketiň Protestantizmiň şahyryny göterýändigini tanamasaňyz, Amerikanyň Birleşen Ştatlaryndaky iki şahyň arasyndaky meňzeşlige düşünmek tasdan mümkin dälidir.

1843-nji we 1844-nji ýyllaryň taryhy her bir reformaçylyk hereketinde şekillendirilýär, we indi şol bir ýagdaýy häzirki zaman Ysraýylynda görkezmek üçin, gadymy Ysraýylyň Hudaýyň saýlanan halky hökmünde başlangyjyny we Ysraýylyň Hudaýyň saýlanan halky hökmünde soňuny ulanarys; üns bolsa, reformaçylyk hereketleriniň her bir ugrunda şekillendirilişi ýaly, 1843-nji we 1844-nji ýyllara gönükdiriler.

Musa Rebbiň özi ýaly bir pygamber çykarjakdygyny pygamberlik edipdi, we şol pygamber Isa idi. Luka Resullaryň İşlerinde Isanyň Musanyň pygamberligini ýerine ýetirendigini tassyklaýar.

Rebbe Hudaýyň seniň araňdan, doganlaryňdan, meniň ýaly bir pygamber çykarar; oňa gulak asarsyňyz. Kanun taglymaty 18:15.

Isa, diňlemeli pygamberimizdir.

Çünki Musa hakykatdan-da atalara şeýle diýdi: «Rebbiňiz Hudaý doganlaryňyzyň arasyndan meniň ýaly bir pygamberi size çykaryp berer; ol size näme diýse, hemme zatda oňa gulak asyň. Şeýle bolar welin, şol pygambere gulak asmaýan her bir jan halkyň arasyndan ýok ediler». Hawa, Şamuwelden başlap, ondan soň gelen pygamberleriň ählisi, näçesi gepleýän bolsa, şu günler barada-da öňünden habar berdiler. Siz pygamberleriň we Hudaýyň biziň atalarymyz bilen baglaşan ähtiniň perzentlerisiz; ol Ybrahyma şeýle diýdi: «Ýerdäki ähli uruglar seniň neslinde ak pata alarlar». Hudaý Öz Ogly Isany direldip, ilki size iberdi, her biriňizi öz ýamanlyklaryndan öwürmek bilen size ak pata bermek üçin. Resullaryň işleri 3:22–26.

Mesihniň özgertme çyzygy, ähli özgertme çyzyklarynyň başlanşy ýaly, ahyrzamanyň wagtynda başlanýar. Mesihniň günlerinde “ahyrmamanyň wagty” Onuň doglan wagtydy. Mukaddes Ýazgylar, Daniel kitabyndaky “ahyrmamanyň wagty” düşüňjesiniň kesgitlemesine laýyklykda, Onuň doglan pursadynda bilim artşynyň bolandygyny görkezýär. Çopanlar bolsun, gündogardan gelen danalar bolsun, gaharly Hirodes bolsun, ýa-da ybadathanadaky Hanna bilen Simeon bolsun — Ol doglanda bilim artşy bolup geçdi. Şol pursatda ýehudy buthanasynyň ýolbaşçylygy olaryň üstünden geçilip, başga tarapa gönükdirildi. Aýrylyşma tapgyrlygyn boldy, emma onuň başlanmagy ahyrmamanyň wagtynda açylan habaryň olar tarapyndan ret edilmegi bilen başlandy.

“Adamlar muny bilmeýärler, emma bu hoş habar asmany şatlyk bilen doldurýar. Nur dünýäsinden bolan mukaddes barlyklar has çuň we has mähirli gyzyklanma bilen ýere çekilýärler. Onuň huzury sebäpli bütin dünýä has ýagty bolýar. Beýtullahymyň depeleriniň üstünde sansyz-sajaksyz perişdeler jemlenendir. Olar bu şatlykly habary dünýä yglan etmek üçin beriljek yşarata garaşýarlar. Eger Ysraýyldaky ýolbaşçylar özlerine ynanylan ygtyýara wepaly bolan bolsadylar, Isanyň dogluşyny jar etmek şatlygyna olar hem gatnaşyp bilerdi. Emma indi olar gyra sürüldiler.” The Desire of Ages, 47.

Adwentizmiň ýolbaşçylygy 1989-njy ýylda, Daniel 11:40 ýerine ýetirilende, ýanyndan geçilip goýberildi. Isa Mesihniň görnüşi bolan Musanyň taryhynda “ahyryň wagty” onuň dogluşy bolupdy; şol ýerde onuň maşgalasy we ondan soň Faraonyň gyzy çaga Musa barada bilimiň artmagyny kabul etdiler. Elbetde, onuň ady “suwdan halas edilen” diýen manyny berýär, Isa bolsa “Ýehowa halas edýär” diýmegi aňladýar.

“Ahyrmamanyň wagtyndan” soň ähli özgertme çyzyklary şol anyk taryhda artdyrylan bilimiň, ahyrmamanyň wagtynda açylan ýagtylyk üçin jogapkär tutulmaly nesle şaýatlyk hökmünde öňe tutulyp bilinjek habara resmileşdirilýän bir nokady görkezýär.

Ýahýa çokundyryjy Mesihniň habaryny resmi taýdan beýan etdi, Musanyň habary bolsa onuň kyrkynjy ýaşynda, Ysraýyly Müsürden öz güýji bilen halas etmäge synanyşanda resmi taýdan beýan edildi. Müsürden çykarylyş baradaky habar indi jemgyýetçilik ýazgysynda bardy.

Kyrk ýyl soň, Musanyň habary ýanyp duran gyrymsy agajyň ýanynda güýçlendirildi we Musanyň elindäki taýagyň ýylana öwürilmegi hem-de onuň gursagyndan çykaryp görkezýän maýyp eli bilen şekillendirilen Hudaýyň ilahiliginiň iki alamaty bilen utgaşdy. Isanyň habary bolsa Onuň çokundyrylmasynda güýçlendirildi; oňa ilahiligiň iki alamaty — Atanyň sesi we Mukaddes Ruh —

hemra boldy. Iki taryhdaky indiki ýol görkezijisi ilkinji lapykeçligi, gijikme döwrüni, ikinji perişdäniň gelmegini ýa-da 1843-nji ýyly aňladýar.

Musaneslinde bolan lapykeçlik, Musanyň ogluny sünnet etmändigini üçin perişde ony öldürmek üçin inende, onuň aýaly arkaly görkezildi. Gorky içinde Sipporah dessury öz ogluna özi ýerine ýetirdi. Musa öz ogluny sünnet etmegi unudypdy! Ybraýyma berlen ähtiň hut nyşany Musa tarapyndan unudylypdy. Ata Ybraýym Ýewreýleriň Müsürde ýesir düşjekdigini we ol ýerden azat ediljekdigini önünden yglan edipdi, onuň pygamberligi bolsa takyklykda Musa arkaly amala aşmalydy, emma Musa öz ogluny sünnet etmegi unudypdy. Şol pursatda Musa Sipporahy halas edilişden soňky wagta çenli atasynyň ýanynda galmagy üçin yzyna iberdi. Musa Ysraýyl ogullaryny Gyzyň deňziň suwlaryndan geçirýänçä, ol Midýanda garaşdy; resul Pawlusyň bize habar berşi ýaly, bu suwdan geçiş çokundrylmany alamatlandyrdy, ýagny sünnetiň ornuny tutan hut şol dessury. Bu nokady gözden salmaň. Musanyň taryhynda ikinji perişdäni aňladýan ýolbelligiň gelmegi, şol taryhda ilkinji lapykeçligi ýüze çykarýan ýolbelgi, Ybraýymyň Hudaý bilen bolan äht gatnaşyklarynyň esasy düzgüniniň ret edilmegi bolupdy.

Mesihniň ýolundaky ilkinji lapykeçlik Lazaryň ölümi boldy; Marta bilen Merýem, eger Isa Lazaryň eýýäm dört günläp öli ýatmagyna çenli gijä galmadyk bolsa, munuň asla bolmajakdygyna berk ynanyrdylar. Isanyň ýakyn dosty Lazaryň ölmegine we gabyrda çüýremegine ýol bermeginden döreýän lapykeçlik örän ulydy; bu diňe şol iki uýa üçin däl, eýsem şagirtler üçin hem şeýle boldy. Şeýle-de bolsa, Lazaryň direlmegi Mesihniň бүтін gullugynyň möhüri boldy.

“Mesihniň Lazaryň ýanyna gelmegini gijikdirmekde, Ony kabul etmediklere tarap rehimdarlyk maksady bardy. Ol eglenip durdy, çünki Lazary ölümden direltmek arkaly, öz dikbaş, imansyz halkyna hakykatdan-da ‘direliş hem-de ýaşayş’ bolandygyny ýene bir subutnama bilen görkezmek isleýärdi. Ol Ysraýyl öýüniň garyp, azaşan goýny bolan bu halk babatda ähli umydyňy üzmäge dözmeýärdi. Olaryň toba etmezligi sebäpli Onuň ýüregi para-para bolýardy. Öz rehimdarlygynda Ol olara Özünün Dikeldiji, ýagny ýaşayşy we ölmez-ýitmezligi aýan edip bilýän ýeke-täk Şol Bolandygyny ýene bir gezek subut etmegi maksat edinýärdi. Bu, ruhanylaryň nädogry düşündirip bilmejek subutnamasy bolmalydy. Onuň Betaniýa gitmegini gijikdirmeginiň sebäbi şudy. Bu iň beýik gudrat — Lazaryň direldilmegi — Onuň işine we Öz ilahydygy baradaky talabyna Hudaýyň möhür basmagy bolmalydy.” The Desire of Ages, 529.

Hudaýyň ýüz kyrk dört müň adamyň möhürlenmegi 1843 we 1844-nji ýyllaryň taryhynda şekillendirilýär, çünki bize Mesihni dabaraly girişde Iýerusalime alyp baranyň Lazaryň özi bolandygy habar berilýär. Dabaraly girişiň taryhy 1843 we 1844-nji ýyllaryň Ýarygije nidasyň şekillendirmek üçin Uýam Waýtyň ulanýan taryhydyr. Bu, Mesihni Hudaýyň ýaradyjy güýji arkaly ölini direltmäge güýjüniň bardygy baradaky düşüňmezlikdi. Merýem bilen Elizaweta Isanyň ahyrky surnayda Lazary direltmäge güýjüniň bardygyny bilýändiklerini ykrar etdiler, ýöne Onuň hut şol ýerde we şol pursatda-da direltmäge güýjüniň bardygyny görüp bilmediler. Olar Onuň çokundrylmanynda we ölümünde görkezmäge gelen hut şol hakykatyny inkär edýärdiler; bu bolsa Onuň şahsy üç ýarym ýyllyk gullugynyň başlangyjy we ahyrydy. Olar diňe guburdan daş aýrylandan soň görüp bildiler, edil soňra 1843-nji ýylyň çyzgysyndaky käbir sanlardaky ýalňyşlykdan Onuň eliniň aýrylyşy ýaly.

Musa, önde boljak Firgawn bilen göreşden Sipporany ugradandan soň, özünden uly agasy Harun tarapyndan garşy alyndy, we şol iki habarçy ikinji perişdäniň habaryny wekilçilik edip Müsüre tarap ýola düşdüler. Müsüre haýsydyr bir bela inmezinden öň Musa Firgawna şeýle duýdurys berdi: eger-de ol Hudaýyň ilkinji doglany Ysraýyly goýberip, onuň çykyp ybadat etmegine ýol bermese, onda Hudaý Müsüriň ilkinji doglanyny öldürer.

Reb Musa şeýle diýdi: «Sen Müsüre dolanyp baranyňda, eliňe beren ähli gudratlarymy Firawnyň önünde etmäge üns ber; emma Men onuň ýüregini gatadaryn, şonuň üçin ol halky goýbermez. Sen Firawna aýt: “Reb şeýle diýýär: Ysraýyl Meniň oglumdyr, hatda ilkinji doglan oglumdyr. Men saňa diýýärim: Oglumy goýber, goý ol Maňa gulluk etsin. Eger-de sen ony goýbermekden ýüz öwürseň, ine, Men seniň ogluňy, hatda ilkinji doglan ogluňy öldürerin.”» Müsürden çykyş 4:21–23.

“Ýary gije nidasy” geljekde ýerine ýetiriljek pygamberlik önünden aýdylşy bolupdy.

“Ysraýyly Müsürden gutarmak işinde ilkinji doglanlaryň bagyş edilmegi ýene-de buýruldy. Ysraýyl ogullary müsürlileriň gulçulygy astynda bolanlarynda, Reb Musa Müsür patyşasy faraonyň ýanyna baryp şeýle diýmegini tabşyrdy: ‘Reb şeýle diýýär: Ysraýyl Meniň oglumdyr, hatda ilkinji doglanymdyr; şonuň üçin saňa diýýärim: Oglumy goýber, maňa gulluk etsin; eger ony goýbermekden ýüz öwürseň, ine, men seniň ogluňy, ýagny ilkinji doglany öldürerin.’ Çykyş 4:22, 23.”

Musa öz habaryny ýetirdi; emma tekepbir patyşanyň jogaby şeýle boldy: «Meniň sesime boýun bolup, Ysraýyly goýberer ýaly Reb kimdir? Men Rebi tanamok, Ysraýyly hem goýbermerin». Çykyş 5:2. Reb Öz halky üçin alamatlar we gudratlar bilen işledi, Fyrownyň üstüne elhenç jezalary iberdi. Ahyrsoňy, ýok ediji perişdä Müsürlileriň arasynda ynsanlaryň hem mallaryň ilkinji doglanlaryny öldürmek buýruldy. Ysraýyllar aman galsynlar diýip, olara öldürilen guzynyň ganyny gapylarynyň söýelerine çalmaga görkezme berildi. Her bir öý belliklenmelidi, şeýdip perişde ölüm tabşyrygyny ýerine ýetirmäge gelende, Ysraýyllaryň öýleriniň üstünden geçip gitsin». Isa hakdaky Isleg, 51.

Firawna gönükdirilen Ýarygije çagyryş habary, Firawnyň pitneçiligine jogap hökmünde ilkinji doglanlaryň ölümüne görkezýärdi. Habary ýazgyda berkidileninden soň, 1844-nji ýylyň tomsundaky Ýarygije çagyryşyň güýjüni aňladýan belalar Müsüriň üstüne inderildi. Ýarygije çagyryş habary 1844-nji ýylyň tomsunda tolkunduryjy umman tolkunyny dek bütin ýurda ýaýrady. Belalar Müsüriň üstünden geçdi, wada berlen ilkinji doglanlaryň ölümü ýetip gelende bolsa, bütin Müsürde ýarygijede bir agy eşidildi.

Musa şeýle diýdi: «Reb şeýle diýýär: Gijäniň ýarymynda Men Müsüriň ortasyna çykaryn. Müsür ýurdundaky ähli ilkinji doglanlar öler: tagtynda oturan Faraonyň ilkinji doglanynyň başlap, degirmeniň aňyrsynda duran gymnagynyň ilkinji doglanyna çenli, şeýle hem ähli mallaryň ilkinji doglanlary. Bütin Müsür ýurduňyň içinde beýik agy-gop bolar; munuň ýalysy öň bolmandy, mundan soň hem bolmaz». Çykyş 11:4–6.

Mesihniň Ýerusalime dabaraly girişi Kalwari haçyna alyp bardy, hem-de Mesihniň şägirtleri we Onuň beýleki yzyna eýerijileri Uly Ruhdan Düşgünligi başdan geçirdiler.

“Biziň lapykeçligimiz şägirtleriňkiden beýle uly dälidi. Ynsan Oglunyň ýeňiş bilen Iýerusalime giren wagty, olar Ony patyşa täç geýdiriler diýip garaşýardylar. Halk ähli töwerek sebitlerden üýşüp gelip: «Hosanna Dawudyň Ogluna!» diýip gygyrýardy. Ruhanylar bilen ýaşulular Isadan mähelläni köşeşdirmegini haýyş edenlerinde bolsa, Ol: eger olar seslerini kesäýscler, onda hatda daşlaryň özleriniň gygyryp çykjakdygyny yglan etdi, çünki pygamberlik amala aşmalydy. Şeýle-de bolsa, bary-ýogy birnäçe günden şol bir şägirtleriň özleri Dawudyň tagtynda höküm sürer diýip ynanan eziz Mugallymlaryny, masgaralaýjy, ýaňsa alýan fariseýleriň ýokarsynda gazaply haça gerlip goýlan halda gördüler. Olaryň belent umytlary puja çykdy, ölümün garaňkylygy bolsa olary gurşap aldy.” Testimonies, volume 1, 57, 58.

Şägirtleriň we Milleritleriň beýik lapykeçligi, şeýle hem, Ýewreýleriň Firgawnyň goşuny bilen Gyzył deňziň arasynda gabalyp galmagy arkaly şekillendirilýär.

“Biziň üstümize geçen asyrlaryň ýyganan nury ýagty saçýar. Ysraýylyň unutganlygynyň ýazgysy biziň aň-düşünjämiz üçin saklanyp galypdyr. Bu döwürde Hudaý Öz eli bilen her milletden, tireden we dilden Özüne bir halk ýygnamaga girişdi. Ol geliş hereketinde mirasy üçin iş etdi, edil ysraýyllylary Müsürden alyp çykanda edişi ýaly. 1844-nji ýylyň beýik lapykeçliginde Onuň halkynyň imany, Gyzył deňziň başynda ýewreýleriň imany synalşy ýaly, synaldy.” Testimonies, 8-nji tom, 115, 116.

Mesih Iýerusalime girende, şol pursadyň ylhamynyň wasp-senanyň joşgunly bir daşgynyny döredenini görmek möhümdir; muny fariseýler dymdyrmaga synanyşdylar. Wasp-sena aýdylýan şol jöwher mazmunyň özeni, Isanyň Dawudyň Ogly bolandygyna edilen salgylanmadyr; hut şu alamaty Mesih jedelçi ýewreýler bilen söz arkaly gatnaşyk edýän işiniň soňuny bellemek üçin ulanypdy. Ýewreýleri iň köp gyjyndyran zat, Isany “Dawudyň Ogly” diýip atlandyranlarynda, munuň arkaly olar göni manyda däl-de, ýöne hökmany netije hökmünde Patyşa Dawudyň Iýerusalime dabaraly girişine salgylanýandyklarynyň ykrar edilmegidi.

Dawudyň sandygy Iýerusalime getirmek işiniň taryhynda habaryň güýçlendirilmegi Dawudyň güýçlendirilmegi arkaly şekillendirildi.

Dawut gitdigiçe ösdi we beýgeldi; Hökmürowan goşunlaryň Hudaýy Reb onuň bilen idi. 2 Şamuwel 5:10.

Şondan soň Dawut sandygy Ýerusalime getirmegi ýüregine düwdi. Sandygy Dawudyň şäherine getirende, her bir özgertme hatarynda bolşy ýaly, bir lapykeçlik bolmalydy. Ady güýç diýen manyny berýän Uzza, sandyga degmäge özüne ygtyýar berilmändigini doly bilse-de, şonda-da oňa degdi. Sandygy ilki bilen ýesirlige eltiren meseläniň özi Rebbiň aýan edilen erkine boýun bolmazlyk we Hudaýyň sandygy bilen baglanyşykly güýje degişli batyrgaý çaklamady. Şeýle-de bolsa, Dawudyň güýçli adamlaryndan bolan Uzza boýun egmedi; edil Musanyň sünnet baradaky buýrugy bozşy ýaly. Uzza urulyp öldürildi, we Dawut Uzzanyň ölüminden soň sandygyň galan ýerine gözegçilik edýänleriň bereketlenýändigine düşýänçä, sandyk Ýerusalimiň daşynda saklandy. Soňra Dawut sandygy Ýerusalime getirmek üçin ýene ýola düşdi. Dawut Ýerusalime tans edip girende, aýaly onuň ýalaňaçlygyny gördi we gaty lapykeç boldy.

1843 we 1844 ýyllaryna, ýagny dogruçyl adamlaryň we pygamberleriň görmegi hem eşitmegi arzuw eden wagt döwrüne degişli bolan özgertme hereketleriniň üç ugry. Şeýlelikde ikinji perişdäniň gelşiniň häsiýetleri, gijä galma döwrüni we lapykeçligi alamatlandyryp, ählisi aňsatlyk bilen görüňär. Has çuň hakykatlar bu lapykeçligiň diňe Musanyň, ýa-da Uzzanyň, ýa-da Marta bilen Merýemiň tarapyndan bolan bir nädogry düşünmeden ybarat bolmandygyny, eýsem lapykeçligiň hut şol lapykeçligiň amala aşan taryhy bilen baglanyşykly binýatlyk bir ýörelgäniň ret edilmegi bilen baglanyşykly bolandygyny görkezýär. Musa üçin bu sünnetiň alamatydy, Uzza üçin bu sandyga degişli Hudaýyň buýruklary babatda özdüýenlilikdi, Marta bilen Merýem üçin bolsa direktmek babatda Mesihniň ýaradyjy güýjüne imanyň ýetmezçiligidi.

Musa bilen onuň gullugynyň iň merkezki temasy saýlanan halk bilen äht gatnaşyklaryny berkitmekdi, emma Musa şol ähtiň nyşanyny ýatdan çykardy. Uzza bilen bolsa, bu Gäminiň içinde jemlenen Hudaýyň kanunynyň mukaddesligi baradaky hut esasy ýörelgeydi. Marta we Merýem bilen bolsa, bu Mesihniň gullugynyň hut merkezi bolup, Onuň çokundyrlymasyndan başlanýan we gullugynyň başynda önünden nusgalanan Onuň ölümi, jaýlanyşy we direlişi bilen tamamlanýardy. 1843-nji ýylyň ilkinji lapykeçligi Habakuk pygamberliginiň ýerine ýetmesi bolan çyzgydaky käbir sanlardaky ýalňyşlyk sebäpli ýüze çykdy. Bu ýalňyşlyk Milleriň hereketiniň baş ýörelgesini — bir güne bir ýyl ýörelgesini — öz içine alýardy.

“Ýedi gürrüldi” 1840-dan 1844-e çenli bolan Advent hereketini aňladýar, emma şol hereketiň içinde 1843-den 1844-e çenli, lapykeçlik bilen başlanýan we lapykeçlik bilen tamamlanýan bir taryh bar; şeýlelikde şol taryhyň üstünde Alfa bilen Omegananyň möhri goýulýar. Şeýle taryh bolsa, Isanyň we Ellen Waýtyň görkezýän, dogruçylaryň hemişe görmegi küýsän mukaddes taryhynyň hut özüdür.

Şol dört setir; Musa, Dawut, Mesih hem-de Milleritler on gyzyň timsaly dünýäniň ahyrynda gaýtalananda, ikinji perişdäniň habarynyň däl-de, üçünji perişdäniň habarynyň bir güýçlendirilmesiniň boljakdygyny, onuň yz ýanyndan bolsa bir lapykeçligiň geljekdigini, şol lapykeçligiň hem bir gijä galma döwrüni başlatjakdygyny öwredýärler.

Ilkinji perişde 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda inende, ol Milleritleriň başly-barat pygamberlik düzgünini tassyklady, hem-de olaryň ilkinji göwnüçökgünligi hut şol düzgün bilen aýratyn baglanyşykly bolmalydy. Şol göwnüçökgünlik hem-de gijä galma wagty Ýarygije Jygyrmasynda tamamlananda, ol habar hem bir gün — bir ýyl ýörelgesi bilen baglanyşykly bolardy; edil şonuň ýaly, Mesihniň 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda geljekdigi baradaky kesgitleme-de şoňa baglanyşykly bolardy. 1840-dan 1844-e çenli bolan dört ýolgörkezginiň ählisi bir gün — bir ýyl ýörelgesi bilen baglanyşyklydy.

Ýahudylara Hudaýyň kanunynyň amanatçylary bolmak tabşyryldy, we Musanyň ugry arkaly görkezilen mesele Hudaýyň kanuny hem-de düzgünnamalarydyr. Dawudyň taryhynda-da ýene Hudaýyň kanunydy. Mesihniň taryhynda-da bu Hudaýyň kanunydy, çünki Hudaýyň kanuny arkaly günäkäre aýan edilen günäniň bagyşlanmagy gan dökülmezden bolmaz. Emma Adventizm diňe bir Hudaýyň kanunynyň däl, eýsem pygamberlik Sözüniň hem amanatçylary edildi.

Şonuň üçin, Milleritler taryhynyň ugrunda esasy tema Hudaýyň pygamberlik düzgünleridir. Adventizmiň ahyrynda bu ýene-de pygamberligi düşündirmegiň düzgünleri barada bolar, emma 1844-nji ýyldan bäri pygamberlik wagty indi ulanylmaly däldir. Ahyrky düzgünler, Alfa bilen Omeganyň ahyry başyndan görkezýändigine esaslanýar.

Yslamyň pygamberlikdäki işjeňligini aňladýan ikinji hasratyň ýerine ýetmeginde Osmanly agalygy tamamlananda, Ylham 9:15-däki üç ýüz togsan bir ýyl we on baş günlük pygamberlik ýerine ýetdi hem-de Milleriň işiniň hut özeni bolan “bir gün bir ýyla deňdir” ýörelgesi tassyklanyldy.

Yslam 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda zarba uranda, Ylham 8:13-iň ýerine ýetmeginde üçünji wähimäniň gelişi ýerine ýetdi, we “Future for America” işiniň hut özenini emele getiren prinsip tassyklandy; şol prinsip ýönekeý beýan edilende taryhyň gaýtalanmagydyr. Yslamy aňladýan wähimeli surnay baradaky pygamberlik, Ylham onunjy bapdaky perişdäniň 1840-njy ýylda hem-de Ylham on sekizinji bapdaky perişdäniň 2001-nji ýylda ýerine ýetmegi bilen tassyklandy. Taryh gaýtalandy. Ondan soň garaşylmaly zat lapykeçlikdir.

Göwnüçökgünlik garaşma döwrüni getirip çykarmalydy. Göwnüçökgünlik işe gatnaşanlary ruhdan düşürip, dargatmalydy. Göwnüçökgünlik pygamberligiň esasy bir kanunynyň, hakykatda bolsa Adventizmiň başynda berkidilen pygamberligiň ilkinji düzgüniniň äsgerilmezligi arkaly amala aşmalydy. 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabryndaky güýçlendiriş Yslam bilen baglanyşyklydy, 2020-nji ýylyň 18-nji iýulyndaky göwnüçökgünlik hem Yslam hakyndady. Bize habar berlişine görä, Samuel Snow-nyň we ondan soň beýlekileriň 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynyň senesini tanap bilmegine ýol açan zat, Rebbiň 1843-nji ýylyň çyzgysyndaky käbir sanlardaky ýalňyşlykdan Öz elini çekmegi bolupdy. Şonda Snow we Milleritler, olary iki mün üç ýüz ýyllyk pygamberligiň ýerine ýetmegini 1843-nji ýylda bolar diýip çaklamaga getiren şol bir deliliň, hut şol bir deliliň 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryny kesgitlemäge mümkinçilik berendigini gördüler.

“Isa we ähli asman goşunlary janyny söýen Özünü görmek umydy bilen süýji garaşyp garaşanlara rehimdarlyk we söýgi bilen nazar salýardylar. Synaglarynyň sagadynda olary goldamak üçin perişdeler olaryň daşynda pelesañ urýardylar. Asmandan gelen habary kabul etmegi äsgermezlik edenler garaňkylykda galdyryldylar, sebäbi Hudaýyň gazaby olaryň garşysyna tutaşdy; çünki Olaryň gökden özlerine iberen ýagtysyny kabul etmek islemediler. Wepaly, emma lapykeç bolan şol adamlar, Rebberiniň näme üçin gelmändigine düşüniş bilmeýän bolsalar-da, garaňkylykda goýulmadylar. Olar ýene-de pygamberlik döwürlerini agtarmak üçin öz Mukaddes Kitaplaryna gönükdirildiler. Rebbiň eli sanlardan aýryldy, we ýalňyşlyk düşündirildi. Olar pygamberlik döwürleriniň 1844-nji ýyla çenli baryp ýetýändigini gördüler, we pygamberlik döwürleriniň 1843-nji ýylda tamamlanýandygyny görkezmek üçin özleriniň öňe süren şol bir subutnamasynyň olaryň 1844-nji ýylda tamamlanjakdygyny tassyklaýandygyny gördüler. Hudaýyň Sözünden gelen ýagtylyk olaryň ýagdaýynyň üstüne düşdi, we olar bir gijikme wagtyny açdylar: ‘Ol [görüniş] gijä galsada, oňa garaş.’ Mesihniň derrew gelmegine bolan söýgülerinde olar hakyky garaşýanlary aýan etmäge niýetlenen şol görünişiň gijä galmagyny gözden salypdyrlar. Olar ýene-de wagt babatda bir nokada eýe boldular. Şeýle-de bolsa, men olaryň köpüsiniň 1843-nji ýylda imanlaryny häsiýetlendiren şol yhlas we gaýrat derejesine eýe bolmak üçin özleriniň agyr lapykeçliginden ýokary galyp

bilmändigini gördüm.” Irki Ýazgylar, 236, 237.

2020-nji ýylyň 18-nji iýulynda Yslamyň Amerikanyň Birleşen Ştatlaryna hüjüm etjekdigi baradaky öňünden aýdylmagyna getiren subutnamalaryň, ýakyn wagtda geljek ýekşenbe güni kanuny wagtynda Yslamyň Amerikanyň Birleşen Ştatlaryna garşy getirilen hökümdugyny tassyk etmegine garaşmalydyrys; indi bu wakanyň bilen wagt unsury baglanyşdyrylmaýar.

1840-njy ýyldan 1844-nji ýyla çenli taryhda dört esasy ýolgörkeziji bellik bar. Her bir ýolgörkeziji bellik Milleriň esasy düzgüniniň — bir gün bir ýyla deňdir diýen ýörelgäniň — ulanylmagy bilen baglanyşyklydyr.

2001-nji ýylyň taryhynda, Ýekşenbe kanunyna çenli dört esasy ýolgörkeziji bellik bar. 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabry Yslamdy. 2020-nji ýylyň 18-nji iýulyndaky amala aşmadyk öňünden aýdys Yslam hakyndady. Her bir ýolgörkeziji bellik “Future for America”-nyň esasy düzgüniniň, ýagny taryhyň gaýtalanmagynyň, ulanylyşy bilen baglanyşyklydyr. “Ýedi ýyldyrym” geljekde bolup geçjek we öz tertibinde açylyp görkeziljek wakalary aňladýar. Dört ýolgörkeziji belligiň birinjisi 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabry bolup, üçünji hasratyň ýerine ýetmeginde Amerikanyň Birleşen Ştatlaryna Yslam tarapyndan edilen hüjümi kesgitledi. Biziň taryhymyzda Ýekşenbe kanunyny aňladýan soňky ýolgörkeziji bellik Yslam hakynda bolmalydyr, çünki Alfa we Omega hemişe ahyry başyndan görkezýär, hem-de Alfa we Omega hut şu taryh üçin “ýedi ýyldyrymy” möhürlän Şoldur. Ýekşenbe kanunynda Yslam Amerikanyň Birleşen Ştatlaryna hüjüm eder.

Bu, häzir açylyp görkezilýän ýedi ýyldyrymyň möhüriniň açylmagynyň üç esasy düzümi böleginiň biridir. Musa öz taryh çyzygynda Ýarygije Nidasyny öňden görkezýän habary ygylan edeninden soň, ahyrky hereketler çalt boldy. Müsüriň ortasynda Ýarygijedäki nidady döreden ilkinji doglanlar baradaky pygamberlik ýerine ýetirilýänçä, on sany tebigatdan daşary heläk ediji bela geldi. Mesih Iýerusalime giren badyna, haça barýan çalt ädimler başlandy. Habar ygylan edilenden soň, yzyna dolanmak ýokdy. 1844-nji ýylyň 12-nji awgustynda geçirilen Exeter lager ýygynagyndan soň, iki aý hem geçmänkä, öňünden aýdylan zat ýerine ýetirildi.

Rebbiň sözi maňa gelip diýdi: «Eý adam ogly, Ysraýyl ýurdunda: “Günler uzap gidýär, her bir görnüş hem puja çykýar” diýip aýdylýan bu nakyl nämedir? Şonuň üçin olara aýt:

Hökmürowan Reb şeýle diýýär: Men bu nakylly bes etdirerin, indi ony Ysraýylda nakyl edip ulanmazlar. Emma olara aýt: Günler golaýlady, her bir görnüşiniň ýerine ýetişi hem golaýdyr. Çünki Ysraýyl öýüniň içinde indi puç hiç bir görnüş, ýaranjaň hiç bir pal açma bolmaz. Çünki Men Rebdirin: Men sözlärim, aýtjak sözüň hem ýerine ýeter; ol indi gijikdirilmez. Çünki, eý pitneçi öý, siziň günlerinizde Men sözi aýdaryn we ony ýerine ýetirerin, diýýär Hökmürowan Reb». Rebbiň sözi ýene maňa gelip diýdi: «Eý adam ogly, ine, Ysraýyl öýi: “Onuň görýän görnüşini entek köp günler üçindir, ol uzak wagtlar hakda pygamberlik edýär” diýýär. Şonuň üçin olara aýt: Hökmürowan Reb şeýle diýýär: Meniň sözlerimiň hiç biri indi gaýra goýulmaz, eýsem Meniň aýdan sözüň ýerine ýetiriler, diýýär Hökmürowan Reb». Hezekiýel 12:21–28.